

## LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2006 vp

**Hallituksen esitys Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä, laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laeiksi rikoslain, pakkokeinolain 4 luvun, esitutkintalain 27 ja 28 §:n ja kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 15 ja 23 §:n muuttamisesta**

### JOHDANTO

#### *Vireilletulo*

Eduskunta on 4 päivänä lokakuuta 2006 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä, laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laeiksi rikoslain, pakkokeinolain 4 luvun, esitutkintalain 27 ja 28 §:n ja kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 15 ja 23 §:n muuttamisesta (HE 153/2006 vp).

#### *Lausunto*

Eduskunnan päätöksen mukaisesti liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta lausunnon, joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi (LiVL 25/2006 vp).

#### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Lena Andersson, oikeusministeriö
- valtiosyyttäjä Jarmo Rautakoski, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- asianajaja Klaus Nyblin, Suomen Asianajajaliitto
- hallituksen jäsen Ville Oksanen, Electronic Frontier Finland ry
- varautumispäällikkö Kari Wirman, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry.

Lisäksi dosentti Antti Pihlajamäki on antanut kirjallisen lausunnon.

### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy Budapestissä 23 päivänä marraskuuta 2001 tehdyn Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen sekä antaa suostumuksensa eräiden yleissopimuksen nojal-

la annettavien selitysten ja varaumien tekemiseen.

Samassa yhteydessä lainsäädäntö saatetaan vastaamaan tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä tehdyn neuvoston puitepäätök-

sen vaatimuksia. Puitepääöksessä on määräyksiä samoista asioista kuin yleissopimuksessa.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että rikoslakiin, pakkokeinolakiin, esitutkintalakiin ja kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun lakiin tehdään yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja puitepääöksen täytäntöönpanosta johtuvat muutokset sekä eräitä voimassa olevaa lainsäädäntöä täsmentäviä muutoksia.

Rikoslakiin ehdotetaan lisättäviksi uudet tietojärjestelmän häirintää, törkeää tietojärjestelmän häirintää ja tietoverkkorikosvälineen hallussapitoa koskevat rangaistussäännökset. Rikoslakiin ehdotetaan lisättäväksi myös törkeää tietomurtoa koskeva säännös. Vahingonteon enimmäisrangaistusta ehdotetaan korotettavaksi. Tietoverkkorikosvälineen levittämisen osalta nykyinen sääntely laajennettaisiin kattamaan tietokonevirusten ja muiden vastaavien haittaohjelmien lisäksi tietomurtovälineet ja laitteet. Eräiden yleissopimuksessa tarkoitettujen rikos-

ten yritys säädetään rangaistavaksi. Oikeushenkilön rangaistusvastuuta ehdotetaan laajennettavaksi.

Pakkokeinolakiin ehdotetaan lisättäviksi uudet datan säilyttämismääräystä ja tietojärjestelmän haltijan tietojenantovelvollisuutta koskevat säännökset. Esitutkintalakiin lisätään säännös, jonka mukaan todistaja on velvollinen esittämään hallussaan olevan asiakirjan ja muun todistusaineiston esitutkinnassa. Kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun lakiin tehdään muutos, jonka mukaan datan säilyttämismääräystä koskevan oikeusapupyynnön yhteydessä ei edellytetä kaksoisrangaistavuutta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan eräitä muita vähäisiä muutoksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden vahvistamisen jälkeen. Yleissopimuksen voimaansaattamislaki on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Yleisperustelut*

#### *Yleistä*

Esityksen keskeisenä sisältönä on Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen hyväksyminen ja voimaansaattaminen. Samalla pannaan kansallisesti täytäntöön Euroopan unionin neuvoston puitepääöts tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä.

Yleissopimuksella ja puitepääöksellä sekä niiden kansallisella voimaansaattamisella pyritään yhteiskunnan suojelemiseen tietotekniikkarikollisuudelta ja sen aiheuttamilta vahingoilta. Tavoitetta toteutetaan yhtenäistämällä ja laajentamalla näitä rikoksia koskevia rangaistussäännöksiä sekä tehostamalla rikostutkintaa ja kansainvälistä oikeudellista yhteistyötä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella

valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa yleissopimuksen hyväksymistä sekä suostumuksen antamista esityksessä ehdotettujen selitysten ja varauksien tekemiseen. Valiokunta puoltaa myös lakiehdotusten hyväksymistä seuraavien huomautuksien ja muutosehdotuksien.

#### *Lainsäädännön uudistustarve*

Dataan kohdistuviin pakkokeinoin liittyy vaikeita soveltamisongelmia, joita ei hallituksen esityksessä ole ehdotettu ratkaistaviksi. Esityksen pohjana olevassa työryhmän mietinnössä<sup>1</sup> oli ehdotettu säännöstä, jonka mukaan datan pelkkää kopiointia ei vielä olisi pidetty takava-

<sup>1</sup> Tietoverkkorikostyöryhmän mietintö. Oikeusministeriön työryhmämietintöjä 2003:6.

rikkona. Vastaavaa säännösehdotusta ei ole kuitenkaan otettu hallituksen esitykseen, koska datan kopiointia ja kopioiden käsittelyä koskevaa ongelmakokonaisuutta on pidetty liian moniaineksisena selvitettäväksi nyt kysymyksessä olevan yleissopimuksen voimaansaattamisen ja puitepäättöksen täytäntöönpanon yhteydessä (HE s. 11/I). Esitys ei myöskään sisällä säännöksiä esimerkiksi sellaisten käytännössä ongelmalliseksi osoittautuneiden tilanteiden varalta, joissa on epäiltävissä, että takavarikoitu tietokoneen kovalevy tai kovalevystä otettu kopio sisältää takavarikkokiellon alaista aineistoa.

Lakivaliokunta on aikaisemmin toistuvasti todennut, että esitutkintalaki ja pakkokeinolaki on syytä uudistaa kokonaisuudessaan (ks. LaVM 31/2002 vp, LaVL 7/2004 vp ja LaVL 6/2005 vp). Myös sisäasiainministeriön asettama selvityshenkilö on vastikään ehdottanut toimielimen asettamista valmistelevaan poliisilain, esitutkintalain ja pakkokeinolain kokonaisuudistusta.<sup>2</sup> Valiokunta uudistaa aikaisemman kantansa kokonaisuudistuksen tarpeellisuudesta ja kiirehtii jälleen uudistustyön aloittamista. Valiokunta pitää tärkeänä, että edellä mainitut ongelmakysymykset selvitetään perusteellisesti osana kokonaisuudistuksen valmistelua.

#### *Korvauskysymykset*

Asiantuntijakuulemisissa on arvosteltu sitä, että datan säilyttämismääräyksen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset jäävät hallituksen esityksen mukaan datan haltijan vastattaviksi. Myös liikenne- ja viestintävaliokunta on lausunnossaan katsonut (s. 3/II), ettei ole perusteltua nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä poiketa pakkokeinolain 5 a luvun 14 §:ssä ja

<sup>2</sup> Klaus Helminen: Turvallisuusviranomaisten toimivaltuussäännösten uudistamistarpeet. Sisäasiainministeriön julkaisusarja 32/2006.

viestintämarkkinalain 98 §:ssä omaksutusta periaatteesta, jonka mukaan aiheutuneet välittömät kustannukset korvataan.

Lakivaliokunnalle esitetyt arviot siitä, kuinka yleisesti datan säilyttämismääräyksiä tullaan antamaan ja minkä suuruisia kustannuksia niiden noudattamisesta aiheutuu, ovat poikenneet merkittävästi toisistaan. Kun asia on näin epäselvä, valiokunta katsoo, että kustannusten korvaamista koskeva säännös vaatisi perusteellisempaa valmistelua kuin mikä on valiokuntakäsittelyssä tarkoituksenmukaista. Siksi valiokunta ei tässä yhteydessä ehdota korvaussäännöksen ottamista lakiin.

Valiokunta pitää kuitenkin tarpeellisena, että edellä mainitun kokonaisuudistuksen yhteydessä selvitetään, aiheutuuko datan säilyttämismääräysten noudattamisesta teleyrityksille tai muille datan haltijoille sellaisia kustannuksia, joiden korvaaminen valtion varoista olisi perusteltua. Selvitystyössä tulee ottaa huomioon teleyritysten kokemukset nyt ehdotetun lain soveltamisesta.

#### *Suhteellisuusperiaate*

Valiokunta korostaa sitä, että harkittaessa ehdotetun uuden pakkokeinon, datan säilyttämismääräyksen käyttöä tulee kussakin yksittäistapauksessa ottaa pakkokeinolain 4 luvun 4 b §:ssä säädettyjen edellytysten lisäksi huomioon myös saman lain 7 luvun 1 a §:ssä säädetty suhteellisuusperiaate. Pakkokeinoja saadaan sen mukaisesti käyttää vain, jos pakkokeinon käyttöä voidaan pitää puolustettavana ottaen huomioon tutkittavana olevan rikoksen törkeys, rikoksen selvittämisen tarkeys sekä rikoksesta epäillylle tai muille pakkokeinon käytöstä aiheutuva oikeuksien loukkaus ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Valiokunta katsoo, että suhteellisuusperiaate on otettava huomioon myös harkittaessa datan säilyttämismääräyksen keston pidentämistä pakkokeinolain 4 luvun 4 c §:n nojalla.

***Yksityiskohtaiset perustelut*****2. Laki rikoslain muuttamisesta**

*17 luku. Rikoksista yleistä järjestystä vastaan*  
*1 a §. Järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen ja 1 b §. Järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmä.* Hallituksen esityksessä ehdotetaan kumottavaksi 1 a §:n 4 momentti, joka sisältää järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmän. Määritelmä ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 1 b §:ään.

Ehdotetun siirron yhteydessä määritelmän sisältöä myös asiallisesti muutettaisiin. Nykyisen määritelmän mukaan järjestäytyneenä rikollisryhmänä pidetään vain sellaista laissa tarkemmin luonnehdittua yhteenliittymää, joka toimii yhteistuumin tehdäkseen 1 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja rikoksia. Näitä ovat kiihottaminen kansanryhmää vastaan ja oikeudenkäytössä kuultavan uhkaaminen sekä rikokset, joista säädetty enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta. Ehdotetun uuden määritelmän mukaan olisi riittävää, että yhteenliittymä toimii yhteistuumin tehdäkseen miten vähäisiä rikoksia tahansa. Määritelmän muuttaminen tällä tavoin vaikuttaisi merkittävästi niiden rangaistussäännösten sisältöön, joihin sisältyvässä ankaroitamisperusteessa määritelmään on viitattu. Muutoksella saattaisi siten olla tosiasiallisesti vaikutusta kyseisten törkeää tekemuotoa koskevien säännösten käyttöalaan. Tätä riskiä ei poista se, että säännösten soveltaminen ankaroitamisperusteen täyttymisen lisäksi edellyttää sitä, että rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

Hallituksen esityksessä ei ole esitetty perusteita määritelmän asiasisällön muuttamiselle. Määritelmän muuttaminen ei ole välttämätöntä edes nyt kysymyksessä olevan puitepäättöksen täytäntöönpanemiseksi. Puitepäättöksen 7 artiklaa, joka koskee rikollisjärjestön puitteissa tehdyistä tietojärjestelmiin kohdistuvista rikoksista määrättävien enimmäisrangaistusten vähimmäistasoa, on nimittäin valiokunnan saaman selvityksen mukaan perusteltua tulkita siten, että artikkelissa rikollisjärjestöllä tarkoitetaan samaa

kuin 1 a §:n 4 momentissa järjestäytyneellä rikollisryhmällä.

Edellä esitetyistä syistä valiokunta ei pidä ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Siksi valiokunta ehdottaa, ettei 1 a §:n 4 momenttia kumota ja että ehdotettu uusi 1 b § poistetaan lakiehdotuksesta. Tämän johdosta myös lakiehdotuksen johtolausetta on tarkistettava.

*8 a §. Törkeä laittoman maahantulon järjestäminen ja 18 a §. Törkeä sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittäminen.* Koska järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmä edellä esitetyn mukaisesti jää 1 a §:n 4 momenttiin, käsillä olevien pykälien muuttaminen on tarpeetonta. Valiokunta ehdottaa säännösehdotukset poistettaviksi lakiehdotuksesta, jolloin pykälät jäävät voimaan nykyisessä muodossaan. Lakiehdotuksen johtolausetta on tarkistettava vastaavasti.

***25 luku. Vapauteen kohdistuvista rikoksista***

*3 a §. Törkeä ihmiskauppa.* Koska järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmä edellä esitetyn mukaisesti jää 17 luvun 1 a §:n 4 momenttiin, käsillä olevan pykälän muuttaminen on tarpeetonta. Valiokunta ehdottaa säännösehdotuksen poistettavaksi lakiehdotuksesta, jolloin pykälä jää voimaan nykyisessä muodossaan. Lakiehdotuksen johtolausetta on tarkistettava vastaavasti.

***34 luku. Yleisvaarallisista rikoksista***

*9 a §. Vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle.* Pykälän 2 kohtaa on tarkistettu kielellisesti.

***35 luku. Vahingonteosta***

*1 §. Vahingonteko.* Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että vahingonteon enimmäisrangaistus nostetaan nykyisestä yhdestä vuodesta kahdeksi vuodeksi vankeutta. Perustelujen mukaan (s. 63/II—64/I) muutoksella saatetaan lainsäädäntö vastaamaan puitepäättöksen 7 artiklan vaatimuksia. Enimmäisrangaistuksen korotus on ulotettu perustelujen mukaan johdonmukaisuuden vuoksi koskemaan myös esineeseen kohdistuvaa vahingontekoa.

Valiokunta toteaa, että puitepäätöksen 7 artiklassa asetettu velvoite säätää vähintään kahden vuoden enimmäisrangaistus ei koske muita vahingontekorikoksia kuin käsillä olevan pykälän 2 *momentissa* tarkoitettua ns. tietovahingontekoa. Lisäksi se koskee vain tapauksia, joissa rikos on tehty osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Valiokunta ei pidä perusteltuna, että puitepäätöksen alaltaan hyvin suppean velvoitteen täytäntöönpanemiseksi tehdään ehdotetun kaltainen olennainen muutos vahingonteon rangaistusasteikkoon. Ehdotetulla muutoksella saattaisi olla ennakoimattomia kriminaalipoliittisia vaikutuksia, kun otetaan erityisesti huomioon vahingontekorikosten yleisyys ja se, että kysymys on tyypillisestä nuorisorikollisuuden lajista.

Ehdotettua enimmäisrangaistuksen korottamista vastaan puhuu myös se, että sen myötä vahingonteosta tulisi ankarammin rangaistava rikos kuin varkaudesta. Rikoslain kokonaisuudistuksen I vaiheessa omaisuusrikoksia koskevaa sääntelyä uudistettaessa on todettu, että vahingontekorikokset keskimäärin osoittavat vähäisempää syyllisyyttä kuin useimmat muut omaisuusrikokset eikä niihin ole perusteltua suhtautua yhtä ankarasti kuin esimerkiksi varkausrikoksiin (HE 66/1988 vp, s. 22/I). Valiokunta pitää tätä käsitystä edelleen ajankohtaisena.

Edellä esitetyistä syistä valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 ja 2 *momentti* poistetaan lakiehdotuksesta. Tällöin ne jäävät siis voimaan nykyisessä muodossaan. Lakiehdotuksen johtolauseita on tarkistettava vastaavasti.

Hallituksen esityksen perusteluissa on esitetty (s. 63/II), että ehdotetun enimmäisrangaistuksen korottamisen jälkeen tietovahingontekoa koskeva säännös syrjäyttäisi toissijaisen tietomurtosäännöksen niissä tapauksissa, joissa tietomurtoon on liittynyt myös tietovahingonteko. Valiokunta toteaa, että 38 luvun 8 §:n 4 momentin mukaan tietomurtoa koskevaa rangaistus-säännöstä sovelletaan ainoastaan tekoon, josta ei ole muualla laissa säädetty ankarampaa tai yhtä ankaraa rangaistusta. Tietovahingonteosta on jo nykyisin säädetty yhtä ankara rangaistus kuin

tietomurrosta. Näin ollen tietovahingontekoa koskeva säännös edellä tarkoitettu tavoin syrjäyttää tietomurtosäännöksen, vaikka tietovahingonteon enimmäisrangaistusta ei korotetaan esityksessä ehdotetulla tavalla.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että pykälän 3 *momentissa* säädetään vahingonteon yrityksen kaikilta osin rangaistavaksi. Tätä on perusteltu (s. 64/I) sillä, että yleissopimus velvoittaa säätämään tietovahingonteon yrityksen rangaistavaksi. Lisäksi esityksessä on katsottu, ettei ole perusteltua säätää vain tietovahingonteon yritystä rangaistavaksi, mutta jättää esineeseen kohdistuvan vahingonteon yritys rankaisemattomaksi.

Valiokunta katsoo, että esineeseen kohdistuvan vahingonteon yrityksen säätäminen rangaistavaksi vaatisi erityisesti vahingontekorikosten yleisyys huomioon ottaen perusteellista harkintaa. Siksi tällaista muutosta ei valiokunnan mielestä ole perusteltua toteuttaa ainakaan tässä yhteydessä, osana tietotekniikkarikollisuuden torjuntaa koskevien kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamista ja täytäntöönpanoa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa momenttia muutettavaksi siten, että yrityksen rangaistavuus rajoitetaan koskemaan vain pykälän 2 *momentissa* tarkoitettua tietovahingontekoa.

2 §. *Törkeä vahingonteko (Uusi)*. Puitepäätöksen 7 artikla edellyttää, että tietovahingonteosta voidaan määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia, jotka enimmillään ovat vähintään kahdesta viiteen vuotta vankeutta, kun teko on tehty osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Koska vahingonteon enimmäisrangaistusta ei edellä esitetyn mukaisesti ehdoteta korotettavaksi, valiokunta ehdottaa, että puitepäätöksen mainittu velvoite pannaan täytäntöön sisällyttämällä törkeän vahingonteon tunnusmerkistöön uusi ankaroittamisperuste. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 *momenttia* muutettavaksi siten, että tietovahingonteko katsotaan törkeäksi myös, jos se on tehty osana 17 luvun 1 a §:n 4 *momentissa* tarkoitettua järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Lisäksi edellytetään, että vahingonteko on myös kokonaisuutena arvostel-

len törkeä. Muilta osin ehdotettu momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Ehdotetun muutoksen vuoksi myös lakiehdotuksen johtolausetta on tarkistettava.

### 38 luku. Tieto- ja viestintärikoksista

8 a §. *Törkeä tietomurto.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa viitataan järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmään. Koska määritelmä edellä esitetyn mukaisesti jää 17 luvun 1 a §:n 4 momenttiin, viittausta on tarkistettava. Samalla momentin sanamuotoa on kielellisesti selkeytetty.

Hallituksen esityksen perusteluissa on todettu (s. 67/I), että tietomurtojen tulee kuulua järjestäytyneen rikollisryhmän tyypilliseen toimintaan, jotta 1 kohdan mukainen ankaroitamisperuste voisi tulla sovellettavaksi. Kun tietomurron enimmäisrangaistus on yksi vuosi ja törkeänkin tietomurron enimmäisrangaistus vain kaksi vuotta vankeutta, pelkästään tietomurto-rikosten tekemistä varten järjestäytynyt ryhmä ei täytä 17 luvun 1 a §:n 4 momentissa olevaa järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmää. Sen sijaan ankaroitamisperuste voi tulla sovellettavaksi esimerkiksi tilanteessa, jossa tietomurto on tehty osana sellaisen rikollisryhmän toimintaa, joka on järjestäytynyt tehdäkseen myös tietojärjestelmiin kohdistuvia vakavia rikoksia, joiden enimmäisrangaistus on määritelmäsäännöksessä edellytetyllä tavalla vähintään neljä vuotta vankeutta. Tällainen rikos on esimerkiksi erittäin suurta taloudellista vahinkoa aiheuttava tietovahingonteko.

### Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

*että eduskunta hyväksyy Budapestissä 23 päivänä marraskuuta 2001 tehdyn Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen,*

*että eduskunta antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa yleissopimuksen 2 artiklan mukaisen selityksen, jonka mukaan Suomi asettaa artiklassa*

*tarkoitettun luvattoman tunkeutumisen rangaistavuuden edellytykseksi sen, että rikos on tehty turvajärjestelyt murtamalla,*

*että eduskunta antaa suostumuksensa siihen, että Suomi tekee yleissopimuksen 11 artiklan 3 kappaleen mukaisen varauman, jonka mukaan Suomi ei sovelle mainitun artiklan yrityksen kriminalisointiin velvoittavaa 2 kappaletta lievään vahingontekoon eikä lievään väärennykseen,*

*että eduskunta antaa suostumuksensa siihen, että Suomi tekee yleissopimuksen 14 artiklan 3 kappaleen a) kohdan mukaisen varauman, jonka mukaan Suomi soveltaa 20 artiklaa ainoastaan automaattiseen tietojenkäsittelyjärjestelmään kohdistuneeseen rikokseen, joka on tehty telepäätelaitetta käyttäen, paritukseen, oikeudenkäytössä kuultavan uhkaamiseen, laittomaan uhkaukseen, huumausainerikokseen ja näiden yritykseen sekä terroristisessa tarkoituksessa tehdyn rikoksen valmisteluun ja rikoksiin, joista säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta,*

*että eduskunta antaa suostumuksensa siihen, että Suomi tekee yleissopimuksen 14 artiklan 3 kappaleen b) kohdan mukaisen varauman, jonka mukaan Suomi ei sovelle 20 ja 21 artiklassa tarkoitettuja pakkokeinoja tietojärjestelmän sisäiseen viestintään, jos tietojärjestelmällä on rajattu käyttäjäryhmä ja tietojärjestelmää ei käytetä julkisten tietoverkkojen avulla eikä sitä ole kytketty toiseen julkiseen tai yksityiseen tietojärjestelmään,*

*että 1. ja 3.—5. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja*

*että 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:*

**Valiokunnan muutosehdotukset****2.****Laki  
rikoslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
(*poist.*)

*muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 34 luvun 9 a ja 13 §, 35 luvun 2 §:n 1 momentti ja 38 luvun 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, (poist.) 34 luvun 9 a § laissa 951/1999 ja 13 § laissa 833/2003, 35 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 769/1990 ja 38 luvun 10 §:n 2 momentti laissa 1118/2001, sekä lisätään (poist.) 34 lukuun uusi 9 b §, 35 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 769/1990, uusi 3 momentti, lukuun uusi 8 §, 38 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 578/1995, uusi 2 momentti, 6 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, ja 7 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, lukuun uusi 7 a, 7 b ja 8 a §, jolloin nykyinen 8 a § siirtyy 8 b §:ksi ja lukuun uusi 12 § sekä 49 lukuun uusi 7 § seuraavasti:*

17 luku

**Rikoksista yleistä järjestystä vastaan**

1 b, 8 a ja 18 a §  
(*Poist.*)

25 luku

**Vapauteen kohdistuvista rikoksista**

3 a §  
(*Poist.*)

34 luku

**Yleisvaarallisista rikoksista**

9 a §

*Vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle*

Joka aiheuttaakseen haittaa tai vahinkoa tietojenkäsittelylle taikka tieto- tai viestintäjärjestelmän toiminnalle tai turvallisuudelle  
(1 kohta kuten HE)

2) levittää tai asettaa saataville *ohjeen* 1 kohdassa tarkoitetun tietokoneohjelman tai ohjelmakäskeyjen sarjan *valmistamiseksi*.

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa tai yhtä ankaraa rangaistusta, *vaaran aiheuttamisesta tietojenkäsittelylle* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

9 b ja 13 §  
(Kuten HE)

35 luku

**Vahingonteosta**

1 §

*Vahingonteko*

(1 ja 2 mom. *poist.*)

*Edellä 2 momentissa tarkoitetun vahingon-  
teon yritys on rangaistava.*

## 2 § (Uusi)

**Törkeä vahingonteko**

Jos

1) vahingonteolla aiheutetaan

a) erittäin suurta taloudellista vahinkoa,

b) rikoksen uhrille tämän olot huomioon ottaen erityisen tuntuva vahinkoa,

c) historiallisesti tai sivistyksellisesti erityisen arvokkaalle omaisuudelle huomattavaa vahinkoa taikka

2) edellä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vahingonteko tehdään osana 17 luvun 1 a §:n 4 momentissa tarkoitetun järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa

ja vahingonteko on myös kokonaisuutena arvoistellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä vahingonteosta vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

8 §  
(Kuten HE)

38 luku

**Tieto- ja viestintärikoksista**5—7, 7 a ja 7 b §  
(Kuten HE)

## 8 a §

**Törkeä tietomurto**

Jos tietomurto tehdään

1) (poist.) osana 17 luvun 1 a §:n 4 momentissa tarkoitetun järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa tai

2) (poist.) erityisen suunnitelmallisesti ja tietomurto on myös kokonaisuutena arvoistellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä tietomurrosta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

(2 mom. kuten HE)

10 ja 12 §  
(Kuten HE)

49 luku

**Eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamisesta**7 §  
(Kuten HE)Voimaantulosäännös  
(Kuten HE)



Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                          |                        |
|------|--------------------------|------------------------|
| pj.  | Tuija Brax /vihr         | Lyly Rajala /kok       |
| vpj. | Susanna Rahkonen /sd     | Tero Rönni /sd         |
| jäs. | Esko Ahonen /kesk        | Petri Salo /kok        |
|      | Leena Harkimo /kok       | Pertti Salovaara /kesk |
|      | Lasse Hautala /kesk      | Minna Sirnö /vas       |
|      | Tatja Karvonen /kesk     | Timo Soini /ps         |
|      | Petri Neittaanmäki /kesk | Astrid Thors /r.       |
|      | Heli Paasio /sd          |                        |

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuomo Antila.